

Historický a kulturní kontext

Aktivita, které jsme dělali: práce s textem ve skupinách, práce s PL, opakování

Důležité směry, proudy a skupiny: Existencialismus, beat generation, rozhněvaní mladí muži, neorealismus, postmodernismus, absurdní drama, fantasy, sci-fi, magický realismus, socialistický realismus, expresionismus

EXISTENCIALISMUS

- Filozofický směr
- Postavy často izolované, rozpolčené, osamělé
- Člověk se soustředí sám na sebe, na svoje ego, svoje úzkosti, ví, že jediné, co je jisté, je smrt. Pokouší se překonat své zoufalství – přechází k sebepoznání, k seberealizaci.
- Představitel: Jean Paul Sartre: každý člověk zažívá úzkost, a to nejen ze smrti, ale i ze života (sami jsme si ne zvolili, že budeme žít)

ZSV pro lepší pochopení:

- (z franc. *existence* = *bytí, jsoucnost*)
 - směr 20. – 60. let 20. stol., který je vyvolán:
 - velkými otřesy v myšlení lidí, negativní vlivy kapitalismu – ekonomická krize, nezaměstnanost
 - reaguje na tíhu existence v období 2. sv. války, ale projevuje se už po 1. sv. válce
 - je to generační pocit lidí, kteří ji zažili
 - vychází z filozofických výkladů člověka jako osamocенého a odcizeného jedince. Základem je životní krize, krajní situace, do které se člověk dostává – je až absurdní, cokoliv uděláme, bude špatné
 - některé základní myšlenky existencialismu:
- člověk je vržen do světa
- vidí člověka opuštěného Bohem, sleduje jeho osamocení (hrdinové trpí pocitem „cizince“ neschopného komunikace s druhými)
- téma svobody: člověk je odsouzen ke svobodě, je jen tím, čím se sám učiní. Není Bůh, nejsou předem daná žádná určení (není předem vymezená podstata člověka ani mravní normy), je jen naše existence tady a teď. Záleží, jak se ve své svobodě rozhodneme, co se svým životem učiníme (to je smysl známé věty „existence přechází podstatu“)
- hrdinové obvykle dospívají k poznání, že pravá lidská existence spočívá v pochopení života jako neodvratitelného směřování k smrti – jediná jistota je smrt

Albert Camus (Albér Kami)

- francouzský spisovatel, filozof, publicista
- narodil se v Alžírsku (francouzská kolonie)
- vyrůstal v chudinské čtvrti
- byl i členem komunistické strany, ale o rok později z ní kvůli svým názorům vystoupil
- kvůli své novinářské činnosti byl vyhoštěn z Alžíru, odjíždí do Paříže
- během druhé světové války se zapojil do protifašistického odboje, publikoval v nelegálním časopise (odsoudil např. shození bomb na Hirošimu)
- Získal Nobelovu cenu za literaturu, zemřel při autonehodě

DÍLO

- Řeší témata jako **odcizenost, vzpoura, strach ze samoty**
- Přesvědčení o tom, že život je nesmyslný a absurdní
- Nejslavnější díla: **Cizinec**
 - *Román*
 - *Odehrává se v Alžírsku*
 - *Je rozdělen na 2 části – dějová a úvahová.*
 - *1. část je v ich-formě, zachycuje úředníka Meursaulta*
 - *Příběh začíná pohřbem jeho matky, kterou měl rád, ale nelituje se, je smířený, smrt je nevyhnutelná.*
 - *Po pohřbu naváže kontakty (s bývalou kolegyní a sousedem), odjíždí spolu na chatu, ale na výletu napadnou souseda Raymonda. Napadnou jej Arabové (nožem).*
 - *Mersault jde dál, blíží se k němu další Arab s nožem a proto ho M. zastřelí.*
 - *Ve druhé části je M. zatčen a vyslýchán.*
 - *Vzpomíná na svůj život, přemýšlí nad jeho smyslem.*
 - *Je označen za bezcitného (po pohřbu matky, kde neplakal, šel do kina, zabil člověka) – je cizincem mezi lidmi.*
 - *Nevěří v nic, jen ve smrt, z toho, co udělal obviňuje společnost.*
- Další dílo př. **Mýtus o Sisyfovi**: z pohledu Sisyfa, který dobře chápe marnost své snahy (valit kámen pořád do kopce) a tím pádem, je svobodnější než ostatní lidé, kteří žijí v naději, že jejich život má smysl.

Aktivita, které jsme dělali: diskuze (existenciální témat) a následné vysvětlení, čtenářská lekce *Cizinec* (práce s ukázkami, s komiksem, s porovnáváním „běžného“ člověka a Mersaulta)

BEAT GENERATION = zbitá, zubožená generace

- *Hnutí amerických básníků a prozaiků 50.-60. let 20. století, centrem je San Francisco*
- *Výsměch tradičním hodnotám (rodina, bohatství, národní hrdost)*
- *Odmítnutí dobrých mravů, morálky*
- *Jev studené války, doba hippies, vliv zen-buddhismus, jazzová hudba (básně jsou určeny dokonce k recitaci za doprovodu jazzové hudby)*
- *Hledání vnitřní svobody – výstředně se oblékají, nestarají se o svůj zevnějšek*
- *Snaha o docílení extáze – tuláctví, chudoba (dobrovolná), alkohol, drogy, sexuální otevřenost*
- *Snaží se o splynutí s přírodou, vesmírem*
- *Snaha šokovat*
- **AUTOŘI: Jack Kerouac, Allen Ginsberg (Kvílení), William Seward Burroughs**

Jack Kerouac Americký spisovatel

- *Francouzsko-kanadský původ*
- *Básník, ale i zejména prozaik*
- *Studoval na Kolumbijské univerzitě (byl skvělý v americkém fotbale, v atletice), ale pak propadl jazzu a chodil do klubů. Pak jej povolali do námořnictva, ale kvůli psychické poruše byl propuštěn. Seznamuje se s dalšími autory beatníků, toulá se po USA, vykonává různá povolání a jeho život se celkově mění.*
- *Mluví beat generation – anděl americké prózy 50. a 60. let*
- *Rád se toulal po USA, své zážitky následně využívá v dílech.*
- *Měl sklony k alkoholismu (jeho otec také – rád navštěvoval bary, dostihy...)*
- *Na následky alkoholismu ve 47 letech umírá*

DÍLO

- Nejslavnější dílo: **Na cestě**: napsal během tří týdnů na třicetimetrou roli kreslicího papíru, po vydání se stal ještě známější, měl větší příjmy, kvůli tomu ještě více propadnul alkoholu.
 - Manifest beatníků
 - Vzpomínky na několikaměsíční cestu po USA, na které si užíval alkoholu, drog, rychlé jízdy, sexu, jazzu.
 - Hlavní postava je Sal Paradise (autor) a Dean Moriarty (autorův přítel).
 - Postavy jako dělníci, stopaři, tuláci...
- Tento román je řazen do spontánní prózy – text je bez úprav a zásahů, není nijak členěn do kapitol, odstavců, v originále není interpunkce (dokonce ho kvůli tomu ani nechtěli přijmout v nakladatelství)

Další díla:

- **Dharmoví tuláci** (pronikání buddhismu a křesťanství do amerického způsobu života)
- **Podzemníci** (Kerouac napsal v drogovém opojení, jedná se o dvě novely, v jedné popisuje milostný vztah s černoškou, ve druhé vztah k prostitutce a narkomance).

Aktivita, které jsme dělali: Myšlenková mapa (práce s učebnicí), společná kontrola a dovysvětlení, práce s textem z díla *Na cestě* (hledání prvků beat generation) a s písní Wabiho Daňka *Na cestě* – porovnávání (metatextovost)

William Styron

- Americký prozaik
- Jižanské zázemí (objevuje se i v jeho dílech) – zaměřuje se na americký Jih
- Už při studiu na univerzitě začal psát, poté prošel výcvikem v námořní pěchotě, byl poslán do války, ale kvůli věku se nezapojoval do bojů.
- Po vysoké se přestěhoval do NY, kde navštěvoval kurzy psaní, byl zaměstnán v nakladatelství, pořád sám zkoušel psát,
- Účastnil se korejské války
- Po vydání prvního románu získal stipendium v Evropě, ve Francii se oženil a pak se přestěhovali do USA.
- Nadměrně konzumoval alkohol, měl deprese, ale dokázal se vyléčit (ovšem tři jeho literární postavy spáchaly sebevraždu)

DÍLO

Témata: narušené vztahy v rodině, jižanská tematika...

- Nejslavnější dílo: **Sophiina volba**:
 - Hlavní postavy: spisovatel Stingo, Nathan Landau a jeho přítelkyně Sophie Zawistowska
 - Sophie je polská imigrantka, která byla uvězněna v Osvětimi – pobyt v koncentračním táboře přežila
 - Sophie Stingovi vypráví o svém životě, spoustu věcí zamlčí, lže o nich
 - Na konci se dozvídáme, že byla nucena rozhodnout se, které ze svých dětí pošle na smrt (jinak by šly obě)
 - Přežije, ale nevyrovná se s traumatem
 - V závěru spolu se svým přítelem spáchá sebevraždu

- Další dílo př. **Doznání Nata Turnera**
 - Jižanská otázka
 - Styron sleduje vůdce černošského povstání (při němž byli zabíjeni běloši), přičemž toto povstání bylo potlačeno a Nat Turner popraven.

Aktivita, které jsme dělali: Video Na potítku Sofina volba a práce s připraveným PL, práce s textem, porovnání s filmovou ukázkou

POSTMODERNISMUS

Umberto Eco

- *Italský spisovatel, filozof, první profesor **sémiotiky v Miláně***
- *Sémiotika: nauka o znakových systémech*
- *Tvořil už od dětství (př. komiksy, příběhy)*
- *Vystudoval středověkou filozofii a literaturu*
- *Byl televizním redaktorem, nakladatelským redaktorem, lektorem na univerzitě – přednášel v Paříži, v New Yorku...*
- *Žil nedaleko San Marina v budově opatství (zapamatujte si k jeho dílu :D)*
- *Navštívil dokonce i Prahu (společnost mu dělal třeba Václav Havel)*
- *Napsal spoustu děl jak literárních, tak vědeckých (př. o tom, jak napsat diplomovou práci, akorát v první kapitole řeší, jaký si koupit psací stroj)*

DÍLO

- Nejslavnější dílo: **Jméno růže**
 - Postmodernistický román (směr na konci 20. století, ve kterém se prolínají umělecké a filozofické přístupy, využívá i žánry, které před tím byly považovány za brak – právě třeba detektivka, často využívá nějaké „autentické“ dokumenty, které jsou většinou vymyšlené)
 - Historický román, ale i detektivka, filozofický text a teologické dílo s prvky hororu.
 - V opatství (ha, jak se mu hodilo, že tam sám žil) dochází k záhadným vraždám. Přijíždí zde Vilém se svým žákem Adsem. Vilém z Baskervillu celý případ vyřeší (postavy odkaz na Sherlocka Holmese)
 - Důležitá je i postava slepého mnicha Jorgeho, který zná tajemství knihovny – nenávidí smích, ví o všech knihách, našel pokračování Aristotelovy Poetiky. On vraždí mnichy, přijde se na to, on se otráví a zapálí knihovnu. Končí tedy „porážkou“ Viléma.
 - V knize se pátrá právě i po zakázaných knihách.
 - Slavné, vydalo se asi 11 milionů výtisků, získal za něj několik cen, byl podle něj natočen film se Seanem Connerym v hlavní roli.
 - Prvky postmoderny: odkazy na existující díla, odkazy i na neexistující díla, autor si hraje se čtenářem, je tam spousta různých narážek, čtenář si musí testovat, co je, co není pravda. Př. důležité je pokračování Poetiky, které ale neexistovalo; píše se tam o vynálezu střelného prachu v Číně, přitom není prokázáno, že to v Evropě věděli...
 - Je to mnohovrstevnaté dílo – buď to čtete jako detektivku nebo tam hledáte i ty filozofické myšlenky atd.

- Další důležité dílo: **Foucaltovo kyvadlo**
 - Řeší témata jako alchymie, esoterika, templáři, svobodní zednáři
 - Velmi složité dílo, předpokládá vzdělaného čtenáře
- Další: **Pražský hřbitov, Nulté číslo...**

Aktivita, které jsme dělali:

SCI-FI

George Orwell

- *Britský spisovatel, novinář*
- *Autor alegorických antiutopických románů*
- *Narodil se v Indii, ale už v jeho jednom roce se stěhovali do Anglie*
- *Vlastním jménem **Eric Arthur Blair** – pseudonym podle říčky v Oxfordshiru*
- *Vystudoval prestižní Eton College (studují tam třeba členové královské rodiny)*
- *Poté působil jako úředník v Barmě – nedokázal snést koloniální útlak, proto odchází a začíná působit jako novinář, později píše pod pseudonymem svá díla*
- *Zajímá se o politiku (socialistické a protifašistické názory) – prezentuje své myšlenky v tisku.*
- *Aktivně se zapojuje proti fašismu (byl ve španělské občanské válce – to už znáte od Hemingwaye)*
- *2. SV se neúčastní – má tuberkulózu, na kterou také pět let po válce umírá*

DÍLO

Témata: politická moc, tyranie, diktatura, antiutopie

- Nejslavnější díla: **Farma zvířat**
 - Alegorie a satira
 - Román, který bajkovou formou ukazuje, jak funguje politická moc
 - Zvířata vyženu z farmy lidské majitele a začínají hospodařit – vymyslí si pravidla a těmi se zpočátku řídí
 - Poté se však vláda prasat zvrhne v tyranii
 - Vůdce Napoleon představuje Stalina, psi zase tajnou policii
 - Na konci se prasata spojí s lidmi a zvířata jsou opět pod další diktaturou
- Nejslavnější díla: **1984**
 - Patří k nejvýznamnějším dílům 20. století
 - Antiutopie
 - Napsáno v roce 1948, ale odehrává se v budoucnosti (proto ten název)
 - Všichni jsou neustále sledováni (Velký bratr tě sleduje!)
 - Objevuje se několik novotvarů jako ideozločin, newspeak...
 - V čele Oceánie stojí Velký bratr – tvrdá diktatura Strany
 - Smith (hl. hrdina) pracuje na Ministerstvu pravdy, kde vidí, jak funguje totalita a manipulace
 - Chce poznat svět takový, jaký doopravdy je. Pátrá po minulosti, což je zločin.
 - Je zatčen, mučen – nakonec začne Velkého bratra milovat a uctívat.
 - Dokonce zradí i svou lásku.
 - Po propuštění je zcela oddaný a už ani není v hledáčku policie

Aktivita, které jsme dělali: Práce s PL 1984 (suplovaná hodina, četba ukázek), referát Veru na G. Orwella, práce s dílem Farma zvířat (diskuze nad hlavními tématy, čtení ukázky)

SVĚDECTVÍ O TOTALITNÍCH REŽIMECH

Alexandr Solženicyn

- Ruský spisovatel, publicista, disident
- Nositel Nobelovy ceny – nemohl si ji převzít, bál se, že už by nebyl vpuštěn zpět do vlasti.
- Bojoval i ve 2. SV (jako důstojník dělostřelectva, přihlásil se dobrovolně)
- 8 let strávil v gulazích (za kritiku Stalina – nejprve ve svých denících, pak i v dopisech přátelům)
- Poté několik let ve vyhnanství v Kazachstánu
- Poté se vrátil do Ruska a pracoval jako učitel (1957)
- V šedesátých letech bylo období vstřícnější – proto se vrací k tvorbě kritizující stalinismus.
- Je vyloučen ze Svazu spisovatelů.
- V 70. letech je vypovězen ze země a je zbaven občanství – do Ruska se vrací až v 90. letech (jmenován řádným členem ruské Akademie věd).

DÍLO

- Nejslavnější díla: **Jeden den Ivana Děnisoviče**
 - novela
 - jeden pracovní den vězně v gulagu
 - vykresleno prostředí tábora, zima, vyčerpávající práce, vztahy hlavního hrdiny Šuchova se spoluvězni a dozorci.
 - Ivan Děnisovič Šuchov – hlavní hrdina: člověk, který se snaží přežít.
- **Souostroví Gulag**
 - Dokumentární román
 - Přidává i vlastní zkušenosti
 - Politická a lidská obžaloba stalinismu
 - Doba, kdy vězni stavěli za nelidských podmínek na Sibiři železnici
 - Osud vězně od zatčení po transport do tábora
 - Líčí osudy i dalších vězňů v táboře
 - Odhalil světu neznámé hrůzy koncentračních a pracovních táborů SSSR
 -
- Další dílo př. **Rakovina**
 - Vychází z vlastních zážitků – hlavní hrdina také bojuje se zákeřnou nemocí.
 - Děj se odehrává v onkologickém ústavu, na klinice se setkávají jak členové strany, tak vyhnanci, jak lékaři, tak pacienti. Společným nepřítelem je nemoc (odehrává se po smrti Stalina).

Aktivita, které jsme dělali: Čtenářská lekce, podvojný deník, dopis mezinárodní organizaci

MAGICKÝ REALISMUS

Gabriel García Márquez

- Kolumbijský autor (španělsky píšící), novinář
- Nobelova cena za literaturu
- Hlavní představitel magického realismu
- Vychován prarodiči – do jihoamerické mytologie ho zasvětila babička
- Dědeček zase bojoval v kolumbijské občanské válce – od něj získal náklonnost k revolucím
- Stal se přítelem diktátora Fidela Castra

- Po studiích (nedokončených) působil v deníku jako novinář, ale redakce ho vyslala na služební cestu do Paříže, poté, co tam dorazil, byly noviny zrušeny
- Po vydání bestselleru *Sto roků samoty* (považováno za nejlepší román 20. století) se stal spisovatelem z povolání, přestěhoval se do Španělska, psal filmové scénáře
- Po několika letech se ale opět vrací do Jižní Ameriky

DÍLO

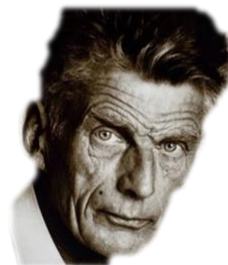
Témata: rodina, osamocení, vášně, láska, smrt, stárnutí

- Nejslavnější dílo: **Sto roků samoty**
 - Román o rodině Buendíů (od poloviny 19. století po 60. léta 20. století – cca „sto roků“)
 - Latinská Amerika od prvních kolonií, občanských válek až po příchod Američanů, kteří zemi vydrancují a uvrhnou ji do velkých sociálních problémů
 - Má dvě časové roviny: v jedné osudy Buendíů, ve druhé biblické náměty (mytologická časová rovina)
 - Magický realismus: dějí se nerealně věci, ale jsou považovány za normální – prvky fantazie, folklóru, mytologie... Naopak běžné věci (př. kostka ledu) jsou brány jako něco magického
 - Hrdinové nestárnou, mají nadpřirozené schopnosti, což často vede k jejich záhubě (př. žijí v sídle i po své smrti)
 - I když se jedná o velkou rodinu, její členové jsou osamoceni.
 - Jsou zatíženi rodovou kletbou, vláčení touhami, vášněmi, sobectvím
 - V románu jsou autobiografické prvky a reálné historické události
 - Zobrazuje 6 generací rodiny ve fiktivním městečku Macondo – jsou prokleti, zároveň ani jeden z nich nedokáže prokletí prolomit (zakladatel Macondy neopouští svět fantazie a zešílí, žije 50 let přivázaný ke stromu, po smrti bloudí po domě...)

Aktivita, které jsme dělali: Práce s motivy a trailerem, literární kroužky – čtenářská lekce na *Sto roků samoty*

ABSURDNÍ DRAMA

Samuel Beckett

- Anglický dramatik, prozaik
- Představitel absurdního dramatu
- **Směr avantgardního divadla – realita je nesmyslná, člověk je osamocený, je narušen moderní civilizací, nedokáže se dorozumět s ostatními lidmi.**
- Pocházel z Irska (narodil se ve Foxrocku, což je předměstí Dublinu, které je velmi bohaté – i on sám pocházel z bohaté rodiny)
- Vystudoval práva, jazyky, působil chvíli i jako učitel v Irsku, pak odjíždí do Francie, kde přednáší angličtinu (na Sorbonně).
- Poté se přesouvá do Londýna a začíná psát.
- Trpěl depresemi, utápěl je často v alkoholu – dokonce se musel léčit na psychiatrii.
- Měl po otci dědictví, proto si mohl dovolit cestovat.
- Po válce už zůstává v Paříži, píše ve francouzštině (lépe se mu v tomto jazyce psalo, svá díla ale ihned překládal do angličtiny).
- Získal Nobelovu cenu (většinu získaných peněz věnoval chudým umělcům)
- Zajímal se i o politiku, př. o situaci ve východní Evropě (podpora polských disidentů, napsal i krátké drama na podporu vězněného Václava Havla).

DÍLO

➤ Nejslavnější dílo: **Čekání na Godota**

- Absurdní drama o dvou dějstvích
- Dvě hlavní postavy Vladimír a Estragon se potkají na venkovské cestě
- Čekají na Godota, který má změnit jejich životy
- Ten nepřichází a oni čekají dále
- Postavy opakují stejné repliky pořád dokola – nedokážou se spolu porozumět (typický rys absurdního dramatu)
- Tuláci jen zabíjejí čas, Godot je pro ně jakousi nadějí na změnu (ale je otázkou pro čtenáře, zda se jedná o spasitele nebo o zlomyslníka, který je nechává čekat)
- Poukazuje na bezvýchodnost lidské existence
- Godot – od anglického slova *God* – Bůh – prý ho to napadlo na cyklistickém závodě v Paříži, kdy se jeden z cyklistů jmenoval Godot.
- Nejprve tuto hru odmítlo přes 35 divadel, pak byla přijata a znamenalo to převrat v divadelním světě.
- O co jde? Tuláci jsou na cestách už přes 50 let, lezou si na nervy, ale stále spolu zůstávají, nemají rodinu, práci ani domov.
- Pozorují svět okolo sebe, často filozofují, hlavně Vladimír. Estragona bolí nohy, chce povídat o svých snech, ale Vladimír to nedává.
- V obou dějstvích přijde chlapec, který vzkazuje, že Godot nepřijde – až zítra. Oni stejně dál čekají.
- V obou dějstvích jsou ještě 2 postavy Pozzo a Lucky. Pozzo je pan, který vede otroka Luckyho na provaze. Ve druhém dějství je to naopak, protože Pozzo je slepý a je závislý na Luckym.

➤ Další díla:

- Próza **Murphy** (autobiografické dílo, které pojednává o Irovi pracujícím v ústavu pro chorobomyslné).
- Trilogie antirománů **Molloy**, **Malone umírá** a **Nepojmenovatelný** (vrchol absurdní a experimentální prózy)
- Básnická sbírka **Děvkostop**

Aktivita, které jsme dělali: Tvorba koláže na základě četby ukázky *Čekání na Godota* (symboly, motivy)

PSYCHOLOGICKÉ DRAMA

Tennessee Williams – vlastním jménem Thomas Lanier Williams

- Americký dramatik
- Představitel psychologického dramatu
- Většinu dětství prožil na jihu u prarodičů, kde platila přísná pravidla.
- Studoval žurnalistiku, ale studium musel přerušit kvůli psychickému kolapsu.
- Po ukončení školy šel do Los Angeles, kde začal používat jméno Tennessee Williams.
- Když ve svých 18 letech viděl v divadle Ibsenovu hru rozhodl se, že se stane dramatikem.
- Ve svých hrách vychází často z vlastních zkušeností – jeho sestra Rose měla schizofrenii, proto strávil spoustu času v léčebnách, což využíval ve svých dílech. Dále se objevují motivy homosexuality, alkoholismu, duševní lability, což bylo všechno součástí Williamsova života.

- *Po ztrátě svého životního přítele Franka Merla upadl do těžké deprese. Měl problémy s alkoholem, byl závislý na různých návykových látkách a zemřel na otravu alkoholem po divokém večírku.*

DÍLO

Psychologické drama: Divadelní hra, která se zaměřuje na psychologické prokreslení postav. Dívá se na příčiny jejich jednání na pocity, jejich temperament, způsob myšlení, chování, to, co je ovlivňuje.

- Nejslavnější dílo: **Tramvaj do stanice touha**
 - Vrchol americké dramatické tvorby
 - Psychologické drama
 - Hlavní postavou je stárnoucí žena Blanche – čelí samotě a strachu ze stárnutí. Řeší alkoholem.
 - Žije v různých iluzích. Jejich život se začíná postupně hroutit.
 - Přijíždí navštívit svou těhotnou sestru Stellu, která se provdala za primitivního dělníka Stanleyho.
 - Blanche se zakouká do Stanleyho kamaráda Mitche.
 - V příběhu se dozvídáme podrobnosti z Blancheiny minulosti, která není vůbec veselá. Přišla o majetek i o manžela.
 - Stanley má s hlavní hrdinkou často konflikty. Mitch s ní dokonce kvůli němu nechce mít nic společného. Nakonec ji Stanley napadne a znásilní.
 - Blanche končí v sanatoriu.
 - Hra byla i zfilmována. Získala 12 nominací na Oscara. Získala i Pulitzerovu cenu.
- Další dílo: **Kočka na rozpálené plechové střeše**
 - Ústřední postavou je Maggie
 - Je vdaná za její syna jižanského milionáře, který umírá na rakovinu – odjíždí z nemocnice domů, kde chce zemřít v kruhu svých blízkých.
 - V díle se blízcí snaží získat přízeň tohoto milionáře a dostat se do jeho závěti
 - Maggie se díky sporům sblíží se svým manželem, který má kvůli manželství sklony k alkoholismu.
 - Také zfilmováno. Získal 6 nominací na Oscara.
- Autor často používá motivy, jako je **sebeklam, iluze, touha po majetku**.
- Aby docílil hloubky psychologického prožívání, často si vybírá za své hrdinky ženy, které mají větší tendenci snít.
- Další díla: **Sestup Orfeův, Tetovaná růže, Skleněný zvěřinec**

Aktivita, které jsme dělali: Vyvození tématu z traileru, čtenářská lekce *Tramvaj do stanice touhy* – tvorba životního příběhu Blanche, popř. ukázka z divadelní hry

Friedrich Dürrenmatt

- Švýcarský dramatik, prozaik, kreslíř
- Představitel epického divadla, proslavil se absurdními dramaty
- **Epické divadlo: hra je přerušována různými komentáři, divák si má uvědomit, že se jedná pouze o divadelní představení, ne o skutečnost.**
- Studoval přírodní vědy, filozofii a germanistiku
- Psal všechno možné – detektivky, povídky, rozhlasové hry, eseje, teoretické texty, byl i literární kritik
- Odsoudil okupaci Československa, podpořil i Chartu 77
- Zemřel na selhání srdce

DÍLO

- Nejvýznamnější jsou dramata – kritizuje v nich společnost
- Používá absurdní prvky – **ironii, paradoxy...**
- Svět je špatný a je dokonce v katastrofickém stavu – říká, že vše se dá koupit penězi, což svět podle něj ještě více kazí.
- Nepíše tragédie, ale naopak **komedie, satiry, grotesky**, aby více poukázal na tragiku situace.
- Nejslavnější díla: **Návštěva staré dámy**
 - Do městečka Gullen přijíždí rodačka – Klára Zachanasjanová
 - Klára je multimilionářkou a přijíždí, aby pomstila dávnou křivku.
 - Její bývalý milenec Alfréd III, popřel že je otcem jejího dítěte
 - Klára nabízí městečku miliardovou odměnu, když ho zabijí.
- Další dílo: **Fyzikové**
 - Odehrává se v psychiatrické léčebně
 - Detektivní drama
 - Detektiv Voss vyšetřuje vraždy ošetřovatelek – vrahy jsou agenti, kteří se vydávají za blázny.
 - Jejich cílem je fyzik Möbius – je v léčebně, aby ochránil svět přes sebou (vynalezl nástroj ohromné ničivé síly)
- Další díla: **Romulus Veliký, Soudce a jeho kat, Slib ...**

Aktivity, které jsme dělali: Sehrání části z dramatu, práce s Kiplingovou aktivitou (Kde, kdy, kdo, jak, proč, co?), diskuze